

Professor Øyvind Bøhren:

Kjell Inge Røkke viste ingen forståelse for samarbeidspartneren Sylvia Brustads synspunkter på sin berømte pressekonferanse. I stedet gikk han til motangrep, og sto på at han hadde rett.

Røkke må KONTROLLERES

- Ikke gå i kompaniskap med Kjell Inge Røkke som småaksjonær. Han kan ikke samarbeide med dem. Det sier BI- professor Øyvind Bøhren.

AV ELISABETH LUND

elisabeth@mentormedier.no

Bøhren er svært klar på hvem det er som skal drive et selskap, og hva styrets funksjon skal være.

– Det er styret som representerer eierne og som bestemmer hva administrasjonen skal gjøre. Styret har to hovedfunksjoner. Den ene er å være en støttefunksjon for administrasjonen, den andre er en kontrollfunksjon, sier professor Øyvind Bøhren ved BI. Han har forsket mye på selskapsledelse.

– Hva som er viktigst, avhenger av hva slags selskap vi snakker om. Et stort børsnotert selskap med en stor administrasjon vil ha mindre behov for ekstra kompetanse fra styret, mens kontrollfunksjonene blir desto viktigere, sier han, og viser til Kjell Inge Røkkes Aker som et eksempel.

– I Røkke-systemene vil det ikke minst være av stor verdi for minoritetsaksjonærene å kontrollere hva som foregår, sier han.

Best styringsmåte

Bøhren mener styret har en viktig støttefunksjon for de små

selskapene, ofte familiedrevne, og gjerne med behov for påfyll av kompetanse. Her er det sjelden konflikter mellom eiere og administrasjon, og dermed mindre viktig å utøve politirollen for et styre.

– Skal et styre legge premissene for administrasjonen, eller er det mer omvendt?

– Styret legger premissene. Det som kan være mer uklart er hvor langt det skal gå i detaljstyring, sier han, og viser til eksempler på styret som bruker opptil 80 prosent av tiden sin på kontrollfunksjonen.

Bøhren mener det finnes tilstrekkelig empiri til å kunne fastslå at styredrevne selskaper er langt mer lønnsomme enn selskaper der administrasjonen nærmest driver selskapet. Erfaringer viser viktigheten av aktive eiere og styret,

mener han.

Røkke problematisk

– Hva er problematisk når staten kjøper en minoritetspost i et selskap og samtidig vil utøve et aktivt eierskap?

– Et godt eksempel på det er jo Røkkes Aker Solutions, der han gjør akkurat som han vil i forhold til Staten.

«Det er styret som representerer eierne og som bestemmer hva administrasjonen skal gjøre.»

Det som er helt vesentlig i slike konstellasjoner, er at det settes opp en aksjonæravtale som omfatter mest mulig av de problemene eller konfliktene eierne kan komme opp i. Men det er ikke lett å få med seg alt i forkant når

det gjelder så store selskaper, sier Bøhren.

Han viser til at Røkke valgte å legge vesentlige beslutninger om oppkjøp til et datterselskap, som ikke var omfattet av aksjonæravtalen.

– Gjorde da næringsministeren noe galt da avtalen ble satt opp?

– Det kan jeg ikke nok til å ville uttale meg om. Det jeg kan si, er at når to store parter går sammen om å styre et selskap, bør man også kunne ha tiltro til hverandre. Det Røkke gjorde i form av store transaksjoner med et nærstående selskap uten å inkludere sine medeiere gjør nok at eiere flest mister tilliten til hovedeier og nøler med å saminvestere med ham neste gang. Dette renommétapet gjelder altså forholdet til alle investorer, ikke bare til Staten, sier Bøhren.

– Men eierskapsmessig holder ikke dette?

– Jeg synes ikke det fordi det bryter med en implisitt kontrakt basert på tillit.

Bøhren mener samtidig det er viktig at det finnes en stor profesjonell eier som kan styre den industrielle virksomheten.

– Røkke er jo suveren som industriutvikler. Derfor egner han seg trolig best til å eie alene eller med nære venner. Da unngår trolig både han og vi andre slike påkjenninger som denne saken har vært, sier Bøhren.

– Har du noen råd til Arbeiderpartiet som vil bli enda mer aktive?

– De bør tenke seg godt om før de gjør det. Man skal være svært sikre på hva man vil med eierskapet og hvorfor det er så viktig å være en aktiv eier. Det ser ut til

BI-professor Øyvind Bøhren mener Kjell Inge Røkke egner seg best til å eie alene.

at det er troen på det nasjonale eierskapets velsignelser som driver Staten til å investere på denne måten. Så vidt jeg kjenner til finnes ingen klar dokumentasjon på at nasjonalt eierskap har en samfunnsøkonomisk merverdi som skulle tilsi statlig eierskap. Dette er en uheldig situasjon, gitt at denne merverdien er et så viktig premiss for statens eierpolitikk, sier Bøhren.

Saken fortsetter:

Styret skal legge strategien

